

QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)

**MAGISTRAT DR.
GABRIELLA VELLA**

Seduta tal-21 ta' Marzu, 2011

Avviz Numru. 9/2009

G. Molton Company Limited (C-2218)

Vs

**Dr. Raymond Borg LL.D. u martu Rita Borg ghal kull
interess li jista' jkollha u Salvu Loreto sive Silvio Borg
u martu Patricia Borg ghal kull interess li jista' jkollha**

II-Qorti,

Rat ir-Rikors tas-socjetà attrici permezz ta' liema titlob li l-konvenuti jigu ikkundannati jhallsuha s-somma ta' sebat elef sitt mijja u seba' Euro u sebgha u disghin centezmu (€7,607.97) rappresentanti bilanc ta' somma akbar ta' sorte, imghaxijiet u spejjez, liema kapital kien gie negozjat f'isem is-socjetà Alufinish Limited (C-25894) izda dan sar bi frodi tad-drittijiet tas-socjetà attrici peress illi l-konvenuti Dr. Raymond Borg LL.D. u huh Salvu Loreto sive Silvio Borg bhala rappresentanti setghu kienu jafu li s-socjetà Alufinish Limited ma kienetx f'posizzjoni li tonora l-obbligazzjonijiet tagħha. Bi-ispejjez, inkluzi dawk ta' l-ittri

interpellatorji tas-17 ta' Settembru 2008 u tas-27 ta' Ottubru 2008, tal-Mandat ta' Sekwestru pprezentat kontestwalment mar-Rikors promotur, u bl-imghax legali sad-data ta' l-effettiv pagament, kontra l-konvenuti;

Rat in-Noti ta' Riduzzjoni pprezentati mis-socjetà attrici fil-5 ta' Mejju 2009 u fil-15 ta' Gunju 2009 permezz ta' liema t-talba attrici giet rispettivamente ridotta bis-somma ta' €1,000 u bis-somma ta' €500 stante pagament ta' ammonti ekwivalenti waqt il-mori tal-kawza;

Rat ir-Risposta tal-konvenuti permezz ta' liema jeccepixxu illi: (i) preliminarjament l-azzjoni attrici hija nulla u bla effett fil-ligi in kwantu din il-Qorti ma hijiex il-Qorti kompetenti *ratione materiae* sabiex tiehu konjizzjoni ta' l-azzjoni u t-talbiet attrici stante li l-azzjoni attrici hija kontemplata biss f'sitwazzjoni ta' stralc ta' socjetà; (ii) bla pregudizzju ghall-ewwel eccezzjoni, il-konvenuti ma għandhomx jirrispondu għal kreditu tas-socjetà attrici in kwantu kif ammess mill-istess socjetà attrici dan huwa debitu tas-socjetà Alufinish Limited kif konfermat b'sentenza ta' din il-Qorti diversament presjeduta tad-9 ta' Gunju 2006; (iii) it-talbiet attrici huma infondati fil-fatt u fid-dritt; (iv) in kwantu t-talbiet attrici huma indirizzati fil-konfront ta' Salvu Loreto sive Silvio Borg, dawn huma infondati fil-fatt u fid-dritt in kwantu huwa ma huwiex rappresentant tas-socjetà Alufinish Limited izda biss azzjonist li hallas fis-shih il-kapital azzjonarju dovut minnu u għalhekk m'ghandux iwiegeb għal debiti tas-socjetà Alufinish Limited; u li (v) in kwantu t-talbiet attrici huma indirizzati fil-konfront ta' Rita Borg u Patricia Borg, dawn huma infondati fil-fatt u fid-dritt stante li fost affarijiet ohra, huma ma kienux kompartecipi fin-negożju bejn is-socjetà attrici u s-socjetà Alufinish Limited u qatt ma kellhom kariga jew involvement fl-istess socjetà Alufinish Limited;

Semghet it-trattazzjoni da parte tad-difensuri tal-partijiet dwar l-eccezzjoni preliminari sollevata mill-konvenuti;

Rat l-atti l-ohra tal-kawza u rat illi l-kawza thalliet għas-sentenza fuq l-eccezzjoni preliminari tal-konvenuti;

Ikkunsidrat:

Bl-azzjoni odjerna s-socjetà attrici titlob li I-konvenuti Dr. Raymond Borg LL.D. u martu Rita Borg, ghal kull interess li jista' jkollha, u Salvu Loreto sive Silvio Borg u martu Patricia Borg, ghal kull interess li jista' jkollha, jigu kkundannati jhallsuha is-somma ta' €7,607.97 rappresentanti bilanc ta' somma akbar ta' sorte, imghaxijiet u spejjez, liema kapital kien gie negozjat f'isem is-socjetà Alufinish Limited (C-25894) izda dan sar bi frodi tad-drittijiet tas-socjetà attrici peress illi I-konvenuti Dr. Raymond Borg LL.D. u huh Salvu Loreto sive Silvio Borg bhala rappresentanti ta' dik is-socjetà setghu kienu jafu li ma kienetx f'posizzjoni li tonora l-obbligazzjonijiet tagħha.

Il-konvenuti jilqghu għat-talba attrici *inter alia* bl-eccezzjoni preliminari li I-azzjoni attrici hija nulla u bla effett fil-ligi in kwantu din il-Qorti ma hijex il-Qorti kompetenti *ratione materiae* sabiex tiehu konjizzjoni ta' tali azzjoni u konsegwenti talbiet attrici stante li I-azzjoni proposta mis-socjetà attrici hija kontemplata bss f'sitwazzjoni ta' stralc ta' socjetà.

Waqt it-trattazzjoni ta' din I-eccezzjoni I-konvenuti elaboraw id-difiza tagħhom billi issottomettew li s-socjetà attrici ma setghetx tistitwixxi azzjoni ordinarja ghall-hlas ta' debitu tas-socjetà Alufinish Limited kontra tagħhom personalment ghaliex azzjoni ta' kreditur fil-konfront ta' azzjonisti u/jew rappresentanti ta' socjetà f'isimhom personali hija kontemplata biss taht il-Kapitolu 386 tal-Ligijiet ta' Malta – Att dwar il-Kumpanniji – li jipprovdli li dan jista' jsehh biss fil-kuntest ta' proceduri għal stralc tas-socjetà u tramite r-rimedji *ad hoc* kontamplati taht I-Artikolu 315 u I-Artikolu 316 ta' dak I-Att.

Is-socjetà attrici da parte tagħha tirribatti tali pretensjoni billi tissottmetti li in bazi ghall-principju tal-*lifting of the corporate veil*, kreditur ta' socjetà jista' jagixxi b'azzjoni ghall-hlas ta' kreditu direttament fil-konfront ta' I-azzjonisti u/jew ir-rappresentanti tas-socjetà debitrici f'isimhom personali.

Il-mod kif il-principju tal-*lifting of the corporate veil* huwa kkunsidrat fil-Ligi nostrali gie espost mill-Professur Andrew Muscat fil-ktieb tieghu *Principles of Maltese Company Law*.

Il-Professur Muscat josserva li *Maltese law clearly favours the principle of the separate juridical personality of companies. The complete separation of the company from its members cannot be doubted. In metaphorical language, a ‘veil’ is said to separate the members from the company – and the veil is generally ‘opaque and impassable’.* Yet, notwithstanding the fundamental principle of separate personality, Maltese law does, by way of exception, occasionally ignore the separate identity of the company and its members – it does occasionally ‘lift the corporate veil’¹ ... A crucial observation to be made is that although the ‘lifting of the corporate veil’ is often said to refer to those situations where the separate identity of the company and its members is ignored, in practice the term is also used to comprise situations where the separate identity of the company and its member is retained, but some other legal consequence affects the members, directors or other stakeholders in the company². Indeed, a review of the types of situations which have traditionally been regarded by commentators and judgments as falling within the notion of ‘lifting of the veil’ reveals that there are a number of categories, some of which can properly be described as cases where the separate identity of the company and its members is ignored while others are cases where some other legal consequence ensues. In this respect, the following broad categorisation of the traditional ‘lifting of the corporate veil’ cases can tentatively be attempted: (i) cases where a main attribute of separate juridical personality (that is immunity from liability) is disregarded to impose liability on individual or corporate members (effectively an exception to the principle of separate juridical personality); (ii) cases where a person (corporate or otherwise) is not allowed to circumvent his obligations by the expediency of acting through a separate company and pleading its separate

¹ Sottolinear tal-Qorti.

² Sottolinear tal-Qorti.

juridical personality (effectively another exception to the principle of separate juridical personality); (iii) cases where liability is imposed on officers, managers or other persons involved in the management of the company (effectively an exception not to the principle of separate juridical personality but to the fundamental principle that an agent or mandatary is not liable for his acts on behalf of his principal)³; (iv) cases where companies within a group of associated companies are considered as an economic unit for certain legal purposes (the separate personality of the individual companies within the group being effectively retained but the economic reality of the group being given certain legal effect)⁴.

Minn dak osservat mill-Professur Muscat, liema osservazzjonijiet huma pjenament kondivizi minn din il-Qorti, in bazi ghall-principju tal-*lifting of the corporate veil*, applikat b'mod wiesgha, kreditur ta' socjetà jista' jottjeni li l-ufficjali, rappresentanti jew persuni involuti fit-tmexxija ta' socjetà jkunu personalment responsabili għad-djun ta' dik is-socjetà.

Stabbilit dan il-punt jehtieg jigi determinat jekk b'din l-applikazzjoni tal-principju tal-*lifting of the corporate veil*, kreditur ta' socjetà jistax jiprocedi fil-konfront tar-rappresentanti ta' dik is-socjetà f'isimhom personali b'azzjoni ordinarja ghall-hlas ta' dejn u jekk tali azzjoni tistax tigi istitwita quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) jew il-Qorti tal-Magistrati (Għawdex) fil-kompetenza inferjuri tagħha.

Relazzjonijiet u agir ta' socjetajiet u relazzjonijiet u agir ta' membri, ufficjali jew rappresentanti ta' socjetà huma regolati bl-Att dwar il-Kumpanniji, Kap.386 tal-Ligijiet ta' Malta. L-unici zewg istanzi fejn din il-Ligi tiprovd għall-kaz ta' responsabilità illimitata u diretta ta' azzjonisti u rappresentanti ta' socjetà huma dawk ta' *fraudulent trading* u *wrongful trading*, kontemplati fl-Artikolu 315 u fl-Artikolu 316 ta' l-Att, illi rispettivament jiprovvdu – Artikolu 315(1) u (2) *jekk waqt l-istralc ta' kumpannija sew jekk b'ordni tal-*

³ Sottolinear tal-Qorti.

⁴ Chapter 5 – Lifting of the Corporate Veil, pagni 241 – 244.

qorti jew volontarjament ikun jidher li xi negozju tal-kumpannija jkun tmexxa bil-hsieb ta' frodi ta' kredituri tal-kumpannija jew ta' kredituri ta' xi persuna ohra bil-ghan ta' frodi, il-qorti tista' fuq rikors tar-ricevitur ufficjali jew ta' l-istralcarju jew ta' xi kreditur jew ta' xi kontributur tal-kumpannija, jekk jidhirlha xieraq li taghmel hekk, tiddikjara li xi persuni li xjentement kienu partijiet fit-tmexxija tan-negozju bil-mod qabel imsemmi tkun responsabili personalment, minghajr ebda limitazzjoni ta' responsabilità ghal kull jew ghal xi dejn jew responabbiltajiet ohra tal-kumpannija kif il-qorti tista' tordna; (2) meta n-negozju ta' kumpannija jitmexxa b'dak il-hsieb jew ghal dawk l-ghanijiet hekk kif imsemija fis-subartikolu (1), kull persuna li xjentement tkun parti fit-tmexxija tan-negozju kif intqal qabel, tkun hatja ta' reat u tista' tehel meta tinstab hatja multa ta' mhux aktar minn mitejn u tnejn u tletin elf u disa' mijas u sebgha u tletin Euro u erbgha u tletin centezmu (€232,937.34) jew prigunerija ghal perijodu ta' mhux aktar minn hames snin jew dik il-multa u prigunerija flimkien; Artikolu 316 (1) – (5) – id-disposizzjonijiet ta' dan l-artikolu japplikaw meta kumpannija tkun giet xolta u tkun insolventi u jkun jidher li persuna li kienet direttur tal-kumpannija kienet taf, jew kellha tkun taf qabel ix-xoljiment tal-kumpannija, li ma kienx hemm prospett xieraq li l-kumpannija setghet tevita x-xoljiment minhabba l-insolvenza tagħha; (2) il-Qorti, fuq ir-rikors ta' l-istralcarju ta' kumpannija li ghaliha japplika dan l-artikolu, tista' tiddikjara li persuna li kienet direttur kif imsemmi fis-subartikolu (1) tkun responsabili li tagħmel pagament favur l-attiv tal-kumpannija kif il-Qorti jidhrlha xieraq; (3) il-Qorti ma għandhiex tilqa' rikors taht dan l-artikolu jekk tkun sodisfatta li il-persuna li kienet taf li ma kienx hemm prospett xieraq li l-kumpannija setghet tevita ix-xoljiment minhabba l-insolvenza tagħha u skond dan tkun hadet kull pass li kellha tiehu sabiex tnaqqas it-telf potenzjali ghall-kredituri tal-kumpannija; (4) Ghall-finijiet tas-subartikoli (2) u (3), il-fatti li direttur ta' kumpannija għandu jkun jaf jew jaccerta ruhu minnhom, il-konkluzzjonijiet li għandu jilhaq u l-passi li għandu jieħu huma dawk li jkunu magħrufa jew accertati, jew li jintlahqu jew jittieħdu, minn persuna li b'mod ragonevoli tkun diligent li jkollha kemm – (a) it-tagħrif generali, hila u

esperjenza li b'mod ragonevoli jkunu mistennija minn persuna li tmexxi l-istess funzionijiet kif jitmexxew minn jew moghtija lil dak id-direttur fir-rigward il-kumpannija; kif ukoll (b) it-taghrif generali, hila u esperjenza li għandu d-direttur; (5) ghall-finijiet ta' dan l-artikolu, direttur jinkludi persuna li skond id-direzzjoni jew istruzzjonijiet tagħha d-diretturi tal-kumpannija normalment jagħixxu.

Mill-mod kif giet impostata l-azzjoni attrici hu evidenti li s-socjetà attrici qed tagħixxi kontra Dr. Raymond Borg LL.D. u martu u Salvu Loreto sive Silvio Borg u martu f'isimhom personali ghaliex l-imsemmija Dr. Raymond Borg LL.D. u Salvu Loreto sive Silvio Borg bhala rappresentanti tas-socjetà Alufinish Limited allegatament agħixxew bi frodi tad-drittijiet tas-socjetà attrici. In effetti fir-Rikors promotur is-socjetà attrici titlob li l-konvenuti f'isimhom personali jigu kkundannati jħallsuha is-somma ta' €7,607.97 in bazi ghall-premessa li l-imsemmija somma giet negozjata *f'isem is-socjetà Alufinish Limited (C-25894) izda dan sar bi frodi tad-drittijiet tas-socjetà attrici peress illi l-intimati Dr. Raymond Borg u huh Salvu Loreto sive Silvio Borg bhala rappreżnetanti stajtu tkunu tafu li s-socjetà Alufinish Limited ma kienetx f'posizzjoni li tonora l-obbligazzjonijiet tagħha.*

Fil-fehma tal-Qorti dak allegat mis-socjetà attrici jista' jwassal, kemm-il darba jkun debitament ippruvat, għal dikjarazzjoni ta' responsabilità personali tar-rappresentanti tas-socjetà Alufinish Limited, izda kif gustament ingħad mill-Prim' Awla tal-Qorti Civili fis-sentenza fl-ismijiet **Valle Del Miele Limited v. Wallace Fino et pro et noe, Citaz. Nru. 1903/01TM** deciza mill-Prim' Awla tal-Qorti Civili fit-12 ta' Ottubru 2007, tali responsabilità personali tista' tigi dikjarata biss waqt li il-kumpanija tkun fi process ta' stralc, u dana a tenur ta' l-Artikoli 315 u 316 ta' l-imsemmi Kap.386⁵. Il-Ligi tal-kumpaniji, li hi ligi specjali li tirregola l-kumpaniji u l-ufficjali tagħha, ma tipprovdix rimedji ohra kontra allegat abbużz tad-diretturi, u meta istitut hu regolat b'ligi specjali, mhux lecitu li ssir riferenza għal xi principju generali tad-dritt. Hu minnu li, b'mod generali, min

⁵ Sottolinear ta' din il-Qorti.

jabbuza bid-drittijiet moghtija lilu jista' jkun passibbli ghal danni, izda meta istitut hu regolat b'ligi specjali, hi biss dik il-ligi li għandha tigi kkunsidrata għal-fini ta' responsabilità tal-partijiet u tar-rimedji moghtija – specialia generalibus derogant ... F'dan il-kaz, il-ligi specjali rregolat kif u meta diretturi jistgħu jinstabu responsabbli personalment għad-djun tal-kumpanija tagħhom, u hi biss fil-limiti ta' dak provdut f'dik il-ligi specjali li r-rimedji jridu jinstabu⁶.

L-import ta' l-insenjament enunciat f'dik is-sentenza huwa car: għad illi kreditur jista' jottjeni dikjarazzjoni ta' responsabilità ta' rappresentanti ta' socjetà debitrici għad-dejn ta' dik is-socjetà, hu jista' jagħmel dan biss fil-limiti ta' dak provdut fil-Kap.386 tal-Ligijiet ta' Malta, u senjatamente fil-kuntest ta' procediment ta' stralc ta' socjetà u ta' dak provdut fl-Artikoli 315 u/jew 316 ta' l-imsemmi Kapitolu tal-Ligi. Dan il-principju huwa guridikament korrett ghaliex kif osservat mill-awtrici Brenda Hannigan fil-ktieb tagħha "Company Law"⁷ dwar il-posizzjoni fil-Ligi Ingliza, li hija il-ligi fuq liema giet addatata l-ligi nostrali dwar il-kumpanniji, *in addition to the formal processes of dealing with the insolvent company, whether through liquidation, administration, etc, the collapse of the company is also the time when the conduct of the directors (and officers) of the company will be reviewed⁸.*

Mill-Kap.386 tal-Ligijiet ta' Malta oltre li jirrizulta li rimedju dirett fil-konfront ta' rappresentant tas-socjetà huwa disponibbli biss fil-kuntest ta' procediment ta' stralc ta' socjetà, jirrizulta wkoll li kemm il-procedura ghall-istralc ta' socjetà kif ukoll il-konsegwenti azzjoni għal rimedji fil-konfront ta' rappresentant ta' dik is-socjetà – bhal ad-ezempju r-rimedju fil-kaz ta' *fraudulent trading* jew

⁶ Brian Theuma v. Chris Cachia pro et noe, Citaz. Nru. 537/03TM deciza mill-Prim' Awla tal-Qorti Civili fl-14 ta' Ottubru 2004; Hi-Timber Company Limited v. Joseph Baldacchino et, Citaz. Nru. 294/02TM deciza mill-Prim' Awla tal-Qorti Civili fil-15 ta' Dicembru 2005. Sottolinear ta' din il-Qorti.

⁷ Butterworths, Edition 2003, pagna 837; Brian Theuma v. Chris Cachia pro et noe, Citaz. Nru. 537/03TM deciza mill-Prim' Awla tal-Qorti Civili fl-14 ta' Ottubru 2004; Hi-Timber Company Limited v. Joseph Baldacchino et, Citaz. Nru. 294/02TM deciza mill-Prim' Awla tal-Qorti Civili fil-15 ta' Dicembru 2005; Valle Del Miele Limited v. Wallace Fino et pro et noe, Citaz. Nru. 1903/01TM deciza fit-12 ta' Ottubru 2007.

⁸ Sottolinear tal-Qorti.

Kopja Informali ta' Sentenza

wrongful trading – jistghu jigu istitwiti biss quddiem il-Prim' Awla tal-Qorti Civili⁹.

Fil-kaz in ezami ma jidhirx li s-socjetà attrici talbet l-istralc tas-socjetà Alufinish Limited quddiem il-Qorti kompetenti, però anke kieku stess tali stralc intalab ai termini tal-Kap.386 tal-Ligijiet ta' Malta, azzjoni diretta fil-konfront tar rappresentanti ta' l-imsemmija socjetà setghet tigi istitwita biss quddiem il-Prim' Awla tal-Qorti Civili.

Ghalhekk jirrizulta li kif korrettament eccepit mill-konvenuti l-procedura odjerna adottata mis-socjetà attrici fil-konfront taghhom hija nulla u bla effett fil-Ligi u li din il-Qorti ma hijiex kompetenti *ratione materiae* biex tittratta dwar rimedju mitlub mis-socjetà attrici kontra taghhom.

Ghal dawn ir-ragunijiet il-Qorti taqta' u tiddeciedi l-kawza billi filwaqt li tilqa' l-eccezzjoni preliminari tal-konvenuti, tichad it-talba tas-socjetà attrici; bl-ispejjez kontra s-socjetà attrici.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----

⁹ Artikolu 2 tal-Kap.386 tal-Ligijiet ta' Malta.